

Kinnakyrkja – De Kerk op Kinn

1024 is een mijlpaaljaar voor Kinn als heilige plaats en voor de kerk daar.

Dit is waarschijnlijk de oudste Noorse kerkplaats die sinds de vroege Vikingtijd continu in gebruik is. Mogelijk zijn hier toen zowel christelijke Keltische slaven als heilige monniken gekomen, en dat is waarschijnlijk de reden waarom Kinn in 1024 wordt genoemd in de christelijke wet van Moster en later in de landschapswet (Middeleeuwse Scandinavische wetten). De bijeenkomst in Moster bepaalde veel regels voor de christelijke praktijk, inclusief alle heilige dagen. Hier introduceren ze de eerste Noorse feestdag, Seljumannamesse, op 8 juli ter nagedachtenis aan de heiligen die in grotten op Kinn en Selja sliepen. Oude legenden uit de Middeleeuwen schrijven over 'heilige mannen' die met deze eilanden in verband worden gebracht. En in de 12e eeuw vertellen ze ook over de heilige Sunniva, die in een boot over zee ontsnapte aan een heidense Vikingkoning, en uiteindelijk op Selja terecht kwam, waar ze stierf. Hier werd een klooster gebouwd en de plaats was de bisschopszetel van 1068 tot 1170 toen de bisschop zijn zetel in Bergen innam en de kist met het lichaam van Sunniva daarheen bracht. Het klooster werd aan het einde van de 15e eeuw gesloten.

Kinn wordt in de 11e eeuw geen enkel kerkgebouw genoemd, maar de monniken hadden waarschijnlijk een andere plaats voor aanbidding. Mogelijk zijn de overblijfselen van het stenen kruis in het noordelijke altaarnisje afkomstig van die plek. Pas 100 jaar later zijn het koor en delen van de oostmuur van de kerk opgetrokken uit tamelijk ruwe stenen. Later werd het schip gebouwd van aangevoerde zandsteen uit een gebied ten noordoosten van Kinn. Deze steen is hard, maar toch gemakkelijk om mee te werken. En de muren zijn hier dan ook uitzonderlijk mooi. De oude voegen zijn van goede kwaliteit, waarbij gebruik is gemaakt van hete mortel van kalk en schaliezand. We kennen geen andere plaatsen in dit land waar hete mortel is gebruikt, maar het is in veel Schotse kastelen gebruikt.

Restauratie Tot 1912, in een periode van 800 jaar, hebben diverse restauraties en reparaties de kerk enigszins veranderd. Het schip had een binnendak met luik met daarboven een zolder, ter hoogte van de muren. En in het koor was het dak gebogen. De dokzaal, de galerij aan de oostelijke muur, was afgebroken, en de meeste stukken versierden de oostelijke muur van het schip. De preekstoel stond pal tegen deze muur. Vanaf 1868 kreeg het middenschip groote ramen en galerij aan de westmuur. En in het midden van de zuidmuur stond een grote oven met pijpen naar de schoorsteen op zolder, waar de twee kerkklokken hingen. De omvangrijke restauratie in 1911-1912 bracht de kerk zoveel mogelijk terug in de oorspronkelijke vorm in de romaanse bouwstijl met gerestaureerde ramen. De galerij werd verwijderd en het plafond in het dak werd afgebroken, zodat men in de nok een gerestaureerde dakhoek en spant zag waarvan architect Carl Berner op zolder resten had gevonden. De vloer was zo beschadigd dat deze vernieuwd moest worden. De begraven mensen die ze onder de vloer vonden, werden in een gemeenschappelijk graf geplaatst met een gedenksteen buiten, ten noorden van het koor. De architect ontwierp nieuwe kerkbanken en twee smeedijzeren kroonluchters. Ook het oude rondboogdak in het koor werd afgebroken en opnieuw opgebouwd met dezelfde dakconstructie als in het middenschip.

Lektorie (dokzaal) De dokzaal is zeer waardevol, en de enige die in heel Scandinavië bewaard is gebleven. Dokzalen werden gebruikt in grote kerken en kathedralen. Het werd onder meer gebruikt voor muziek en zang en zodat de priester beter gehoord kon worden door de gemeente / parochie. In de katholieke tijd waren er geen preekstoelen in de kerken. Beneden, aan elke kant van het gangpad, waren twee kapellen waar mensen konden bidden voor de altaren in de nissen. Alleen de priester had toegang tot het koor en het altaar daar. Let op de groef voor de voormalige houten muur tussen het gangpad en de kapel op de twee pilaren. De dokzaal dateert uit 1249, en alles wat je ziet dat gekleurd is, zijn originele onderdelen. De nieuwe kopieën zijn gemaakt door Erik Fridstrøm in 1981. Het figuurreliëf is waarschijnlijk in Bergen uitgehouwen naar tekeningen van een Engelse monnik, Matthew Paris.

Dit houtsnijwerk is absoluut fantastisch. Is dit de enige stenen kerk in het land met houtsnijwerk dat we anders in onze staafkerken aantreffen? Het reliëf verwijst naar de Dag des Oordeels, wanneer Jezus en zijn apostelen op tronen zitten en de geredde mensen oordelen om de triomferende engel helemaal naar rechts naar het paradijs te volgen. Alle anderen moeten de vreemd gedraaide engel naar links volgen "noord en omlaag" naar Hades. Uiterst links zien we Judas zonder glorie, Jezus zittend in het midden en Petrus met een sleutel, en Paulus met een zwaard, aan weerszijden.

Gelukkig waren er zoveel overblijfselen en oude tekeningen dat de dokzaal in 1912 gerestaureerd kon worden.

In het schip hangt een oorlogsschip onder volle zeilen uit 1700, een symbool van de reis naar het Paradijs waar Jezus de kapitein is, maar ook dat mensen zich een weg moeten banen om daar te komen. De preekstoel stamt uit dezelfde tijd met daarboven een "geluidshemel". Hij moest de stem van de priester versterken, en de geschilderde duif symboliseert dat de priester gezegend wordt door de Heilige Geest en zo inspiratie krijgt voor goede preken. De barokke engelenfiguren aan de bovenzijde hebben werktuigen bij zich die werd gebruikt in verband met de kruisiging van Jezus.

Tekst: Torleif Reksten
Fargefoto: Torleif og Turid
Reksten
Vertaling: Ria Karreman
Kleiven en Simone Hindøy

Aan de zuidmuur hangt een gedenksteen (grafschrift) van Absalon Absalonsen die priester was in Bergen totdat zijn moeder Anne Pedersdotter daar in 1590 als heks werd verbrand. Hij verhuisde naar Gloppen en kwam op 79-jarige leeftijd bij zijn dochter wonen in de parochie op Skorpa, waar hij twee jaar later overleed. De omlijsting is in een weelderige barok en doet denken aan de buitenzijden (vleugels) van het altaarstuk in het koor.

Het koor heeft veel grovere stenen in de muren, de ramen in het noorden en achter het paneel zijn origineel, terwijl dat aan de zuidelijke kant in 1703 werd uitgebreid, waarschijnlijk om meer licht te geven aan het prachtige altaarpaneel. Het zeepsteenaltaar is waarschijnlijk het oudste onderdeel in de kerk. Er is een kleine ruimte voor relikwieën. Op het altaarstuk stond een kastje met ruimte voor drie vrouwelijke heiligenfiguren uit het begin van de 16e eeuw, gemaakt in Noord-Duitsland. Ondanks de Reformatie in 1537 mochten tot 1703 de heiligen op het altaar staan. In 1644 had de kast een prachtig uitgesneden baroklijst eromheen, en toen deze omstreeks 1700 werd geschilderd moesten de figuren plaats maken voor het kruisigingsbeeld dat wij zien vandaag. De figuren van Santa Barbara, Santa Katarina en Maria Magdalena, die op Kinn de drie Ierse prinsessen Sunniva, Borni en Ingebjørg werden genoemd, die over de zee naar de Noorse kust dreven en hier kerken bouwden, kregen een nieuwe plek in één van de altaarniches in het schip. Tijdens de restauratie in 1974 ontdekte de conservator dat de figuren op het altaar hadden gestaan en dat van dit deel van het altaarstuk een kastkopie werd gemaakt, die op de zuidmuur ruimte kreeg voor de drie heilige vrouwen. De kerk beschikt over drie oude altaarkleden en twee 18e-eeuwse messing kandelaars, die zijn gemaakt van verschillende oudere kandelaars. Ook de messing doopschotel stamt uit dezelfde periode en de kast met renaissanceversiering aan de rechterkant van de kooropening stamt uit 1640. Ook de stoel bij de uitgangsdeur is oud, terwijl de andere vier nieuwe kopieën zijn.

Het belfort dat de ingang van de begraafplaats markeert, werd tijdens de restauratie in 1912 gebouwd om de twee kerkklokken uit 1653 en 1849 te huisvesten. De poort is een kopie van de oude poort van vóór 1850.

In 2020 werd een nieuwe uitgebreide restauratie voltooid die 17 miljoen kronen kostte. De dakpan is eraf gehaald en met nieuwe spijkers weer erop gezet. Het grootste werk was het uitpikken van alle voegen en vooral de cementvoegen uit 1912 die qua vocht slecht bleken te werken. Ze zijn vervangen door kalkmortel. De kerk werd zowel extern als intern witgekalkt. Nu valt de kerk op als een prachtige cultuurschat uit de Middeleeuwen.

Kyrkjestova het rode huisje net buiten de poort is waarschijnlijk meer dan 150 jaar oud, en is een culturele schat. Maar de goede haringvangst leidden tot een nieuwe verhuizing naar de nabijgelegen eilanden, Nærøyane, net ten noorden van Kinn. Hier woonde permanent een gezin, maar op het eiland waren tijdens de goede haringjaren van 1850 tot 1873 meer dan 40 bedrijven voor de ontvangst van haring. In 1895 kreeg Kinn een nieuwe eigenaar en het gezin op Nærøy mocht het huis naar het kerkterrein verhuizen, waar het vandaag de dag staat. Destijds stonden hier verschillende huizen, maar deze moesten plaatsmaken voor de uitbreiding van de begraafplaats in 1923. De parochieraad van Kinn kon het huis in 1970 kopen en na verschillende reparaties staat het vandaag de dag als een gezellig vissershuisje die gebruikt wordt als "sacristie" voor gebruikers van de kerk. De afgelopen zomers hebben vrijwilligers gewoond in het huis om bezoekers te ontvangen. Zij houden toezicht op de kerk, die de hele dag open is, en nodigen je uit voor twee dagelijkse gebeden. Het Kinnaspelet, dat tot nu toe ruim 100.000 toeschouwers heeft gehad sinds de start in 1985, is volledig afhankelijk van zowel de kerk als dit kleine huisje.

Kinnakyrkja was de belangrijkste kerk in de Kinn-parochie tot 1882, toen de kerk in Florø klaar was. Maar de kerk is nog steeds in gebruik voor kerkdiensten, zowel dopen, vormsels, bruiloften, begrafenissen en concerten. In 2008 vond er een wijding plaats in de kerk. Het is traditie om een plechtige dienst te houden in Seljumannamesse, Olsok en wanneer er Kinnaspelet is. Ik hoop dat u het hier in de kerk naar uw zin zal hebben. Hartelijk dank voor uw bezoek

Exploitatie en open zomerkerk kosten geld, en renovatie van het toiletgebouw staat op het verlanglijstje. Geschenken zijn welkom en kunnen gestuurd worden met VIPPS naar 115101

www.geoatlas.no/2008/05/kinnakyrkja-eit-vakkert-m/
<https://per-storemyr.net/2019/03/25/kinn-kirke-et-utstillingsvindu-for-devonsk-sandstein/>
www.kinnaspelet.no
www.sunnivaleia.no